

Giải pháp lãnh đạo, điều hành của cấp ủy, chính quyền xã, vai trò hiệp đồng, phối hợp giữa lực lượng vũ trang và sự vào cuộc tích cực của Nhân dân trong phòng, chống thiên tai khi vận hành mô hình chính quyền hai cấp

Đảng ủy xã Con Cuông

Kính thưa Đoàn Chủ tịch!

Kính thưa các đồng chí đại biểu!

Thưa toàn thể Đại hội!

Sau gần ba tháng vận hành chính quyền địa phương 2 cấp cho thấy những ưu điểm, song cũng đặt ra không ít khó khăn, thách thức, nhất là trong công tác phòng, chống thiên tai. Yêu cầu đặt ra đối với hệ thống chính trị cấp xã là phải nâng cao năng lực lãnh đạo, điều hành của cấp ủy, chính quyền, phát huy vai trò lực lượng vũ trang và sự chủ động của Nhân dân. Thực tiễn từ việc phòng, chống cơn bão số 3, số 5 vừa qua đã khẳng định sự sâu sát, quyết liệt của cả hệ thống chính trị trong thực hiện phương châm “4 tại chỗ”, có thể khái quát một số kết quả nổi bật như sau:

Thứ nhất, các đồng chí lãnh đạo tỉnh đã chỉ đạo sâu sát, quyết liệt, thông tin cảnh báo từ sớm, từ xa; thường xuyên kiểm tra, đôn đốc, nhắc nhở, động viên cơ sở; trực tiếp xuống các địa bàn trọng điểm, xung yếu để chỉ đạo... Từ đó tạo cho cấp ủy, chính quyền các xã, phường thêm niềm tin, quyết tâm, quyết đoán và trách nhiệm cao hơn, sâu sát hơn trong phòng chống bão, lũ.

Thứ hai, cấp ủy, chính quyền xã, phường đã bước đầu phát huy tốt vai trò hạt nhân lãnh đạo và trực tiếp chỉ huy. Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai & TKCN cấp xã, nhất là các xã miền Tây và các xã ven biển - nơi có những điểm xung yếu thực hiện tốt phương châm “4 tại chỗ”. Người đứng đầu cấp ủy, chính quyền gương mẫu, đi đầu cùng với cả hệ thống chính trị luôn sâu sát, quyết liệt vận động bà con di dời, cứu hộ, cứu nạn, bảo vệ an toàn tính mạng cho Nhân dân.

Thứ ba, sự vào cuộc hỗ trợ kịp thời của các lực lượng vũ trang. Hàng chục ngàn lượt cán bộ, chiến sĩ cùng với hàng trăm phương tiện xe chuyên dụng, xuống được cử tới địa bàn khó khăn, phối hợp cán bộ xã, thôn, bản không quản ngại hiểm nguy, gian khổ, lao vào tâm lũ, vượt núi, băng rừng để cứu hộ, cứu nạn, khắc phục hậu quả sau bão, lũ. Đặc biệt, Bộ Quốc phòng, Quân khu 4 đã huy động hàng chục lượt máy bay trực thăng vận chuyển nhu yếu phẩm, hàng cứu trợ khẩn cấp đến những nơi bị cô lập; Bộ Công an, Công an tỉnh đã hỗ trợ, xây dựng 300 căn nhà và nhiều công trình quan trọng... Công tác phối hợp giữa các cụm xã, giữa công an xã với các lực lượng vũ trang ngày càng chặt chẽ. Các hoạt động đó làm cho cán bộ, nhân dân thêm tin yêu, tạo nên thế trận lòng dân ngày càng vững chắc.

Thứ tư, các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, nhà hảo tâm trong và ngoài tỉnh đã kịp thời hỗ trợ nhu yếu phẩm, kinh phí giúp dân khắc phục hậu quả. MTTQ

các cấp là cầu nối, phát huy mạnh mẽ tinh thần đoàn kết, tương trợ cộng đồng qua phong trào “lá lành đùm lá rách”, “nhà hỗ trợ nhà”, “thôn bản hỗ trợ thôn bản” thể hiện tinh thần, điểm tựa Việt Nam.

Những kết quả trên là minh chứng quan trọng để tiếp tục nhân rộng, hoàn thiện cơ chế điều hành mô hình chính quyền hai cấp ở Nghệ An trong thời gian tới. Vận dụng linh hoạt, đồng thời học hỏi kinh nghiệm, cách làm hay của các xã, phường bạn, cấp ủy, chính quyền xã Con Cuông đã lãnh đạo, điều hành công tác phòng, chống thiên tai hiệu quả, đảm bảo an toàn tuyệt đối tính mạng cho người dân và hạn chế thấp nhất thiệt hại về tài sản do ảnh hưởng hai cơn bão số 3, số 5. Tinh thần đoàn kết giúp đỡ, hỗ trợ của các cơ quan, đơn vị, của lực lượng vũ trang và của doanh nghiệp, nhà hảo tâm..., sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị và Nhân dân đã tạo nên sức mạnh tổng hợp; để lại nhiều ấn tượng tốt đẹp và niềm xúc động, lòng biết ơn lớn lao của Đảng bộ, chính quyền và Nhân dân xã Con Cuông.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được vẫn còn bộc lộ những tồn tại, khó khăn, vướng mắc, như: Năng lực dự báo, tham mưu, điều hành ở cơ sở có thời điểm còn lúng túng, kinh nghiệm xử lý tình huống khẩn cấp chưa nhiều. Một bộ phận cán bộ và người dân còn tâm lý chủ quan, lơ là, xem nhẹ, chưa tích cực thực hiện theo chỉ đạo của cấp trên; cá biệt nhiều hộ gia đình có thái độ chống đối, cản trở việc di dời. Sự hiệp đồng giữa các lực lượng ở một số nơi chưa thật sự nhuần nhuyễn; thông tin liên lạc, phối hợp có lúc còn chậm. Nhiều địa bàn bị cô lập, chia cắt, lực lượng cứu trợ không thể tiếp cận được. Lực lượng, phương tiện, nguồn lực của cấp xã quá mỏng so với yêu cầu, nhiệm vụ cấp bách đề ra.

Từ thực tiễn tôi rút ra một số bài học kinh nghiệm:

- **Thứ nhất**, bảo vệ tính mạng Nhân dân phải đặt lên trên hết, trước hết là một nguyên tắc xuyên suốt, bắt buộc.

- **Thứ hai**, chỉ đạo đúng lúc, đúng thời điểm vàng, quyết đoán trong xả lũ. Cấp xã, phường phải quyết liệt và chịu trách nhiệm, kể cả phải di dời cả khối, thôn, bản sang khu an toàn, cách xa vùng nguy hiểm với nguyên tắc “không có ngoại lệ, không có thỏa hiệp” với người dân, nhưng phải “đúng lúc, đúng thời điểm”. Phải kiểm tra, phân công ứng trực các điểm xung yếu, cắm người và phương tiện qua lại ngay từ khi bão, lũ chưa về.

- **Thứ ba**, bổ sung nguồn lực, trang bị đầy đủ phương tiện và các công trình phòng, chống thiên tai. Các hộ dân ven sông, suối, ven biển phải “bắt buộc có áo phao và thuyền” - đây là cứu cánh an toàn trong tình huống khẩn cấp. Đặc biệt, cần thống kê các hộ làm nghề ngư dân và có chế độ động viên để họ tham gia ứng cứu khi cần thiết, vì đây là những người có kinh nghiệm và thuần thục trên sông nước.

- **Thứ tư**, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, nhất là công nghệ AI, chuyển đổi số, hệ thống quan trắc, giám sát tự động. Kết nối thông tin từ các nhà

máy thủy điện, trạm khí tượng, bản đồ cảnh báo sạt lở để kịp thời cung cấp cho cơ sở và thường xuyên cập nhật thông tin về thời tiết để đưa ra từng phương án cụ thể.

- **Thứ năm**, người đứng đầu cấp ủy, chính quyền xã phải sâu sát, quyết liệt. Cán bộ, đảng viên phải thực sự “*nói đi đôi với làm*”, “*đảng viên đi trước, làng nước theo sau*”, thật sự gần dân, sát dân, cùng làm với dân, chứ không chỉ “vận động suông”. Đề cao sáu rõ trong thực hiện nhiệm vụ “rõ người – rõ việc – rõ trách nhiệm – rõ quy trình – rõ thời gian – rõ kết quả”. Đồng thời, có hình thức biểu dương, nhân rộng các điển hình tiên tiến để tạo sức lan tỏa và sự công hiến.

- **Thứ sáu**, xây dựng chính quyền cấp xã mạnh không thể có cán bộ thôn bản yếu. Chính vì vậy, cần xem xét kiện toàn khối, thôn, bản tinh gọn, hiệu quả. Xác định cán bộ thôn, bản là “*tai mắt, cánh tay nối dài*” của cấp ủy, chính quyền, là lực lượng trực tiếp, gần dân nhất, giữ vai trò “cầu nối” giữa cấp ủy, chính quyền với nhân dân; là nơi tổ chức, triển khai chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến người dân.

- **Thứ bảy**, tập huấn nâng cao khả năng phòng thủ dân sự, tổ chức diễn tập định kỳ gắn với các tình huống mưa bão, lũ ống, lũ quét, sạt lở đất. Xây dựng “cảm nang phòng chống thiên tai” phù hợp từng vùng, từng loại hình rủi ro. Đặc biệt có giải pháp xây dựng văn hóa thích nghi với biến đổi khí hậu trong học đường, trong toàn dân gắn với kỹ năng sinh tồn.

Kiến nghị, đề xuất:

1. Đề nghị Trung ương, tỉnh bổ sung nguồn lực đầu tư, nâng cấp tuyến Quốc lộ 7, các đoạn xung yếu thường xuyên bị chia cắt do lũ, sạt lở. Quan tâm đầu tư các tuyến kè, đê chắn dọc tuyến Quốc lộ 7, đặc biệt tại xã Con Công – nơi sông Lam đã ăn sâu vào khu dân cư làm sạt lở trôi nhà, đe dọa lở Quốc lộ 7.

2. Đề nghị tỉnh nghiên cứu, xem xét, kiến nghị cấp có thẩm quyền sửa đổi quy trình vận hành xả lũ thủy điện: Không để hồ đầy mới xả, mà phải xả từ sớm, quy định mực nước giảm nhiều hơn nữa để đón lũ an toàn; hạn chế tối đa xả đáy, đẩy bùn đất ảnh hưởng nghiêm trọng đến môi trường sinh thái và thay đổi dòng chảy hạ du.

3. Bố trí các khu tái định cư an toàn, có hạ tầng đồng bộ. Trong trường hợp khẩn cấp, phải di dời cả thôn, bản đến nơi ở mới, tránh tình trạng sống “treo” bên hiểm họa. Đồng thời có chính sách hỗ trợ sinh kế bền vững cho đồng bào miền núi sau thiên tai.

4. Kiến nghị Tỉnh ủy chỉ đạo ban hành Quy chế phối hợp giữa cụm xã của huyện cũ để phối hợp thực hiện các nhiệm vụ chính trị trên địa bàn, trong đó có nhiệm vụ phòng, chống thiên tai.

5. Kiến nghị Công an tỉnh xây dựng và ban hành Quy chế phối hợp giữa công an các xã, phường của cụm huyện cũ, trong đó yêu cầu huy động lực lượng, phương tiện tham gia hỗ trợ ứng cứu khi có tình huống xảy ra tại một địa phương.

6. Kiến nghị Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh xem xét, phân bổ lực lượng Ban Chỉ huy khu vực phòng thủ về các địa bàn xã trung tâm huyện cũ trước khi có tình huống xấu xảy ra tại một địa bàn xã.

Cuối cùng, kính chúc các quý vị đại biểu mạnh khỏe, hạnh phúc.

Chúc Đại hội thành công tốt đẹp!

Xin trân trọng cảm ơn!